

HOOFDSTUK XXVI

Het Lied van de Twee Steden

VERZEN 1 TOT 7

- 1. Te dien dage zal dit lied gezongen worden in het land van Juda: Wij hebben eene sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen.**
- 2. Doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daarin ga, hetwelk de getrouwigheden bewaart.**
- 3. Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd.**
- 4. Vertrouwt op den HEERE tot in der eeuwigheid; want in den HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen.**
- 5. Want Hij buigt de hooggezetenen neder, de verhevene stad; Hij vernedert ze, Hij vernedert ze tot de aarde toe, Hij doet ze tot aan het stof reiken.**
- 6. De voet zal ze vertreden, de voeten des ellendigen, de treden der armen.**
- 7. Het pad des rechtvaardigen is geheel effen, den gang des rechtvaardigen weegt Gij recht.**

Dit hoofdstuk is een vervolg op het voorgaande en wijst ons heen naar den dag, waarop Moab, als vertegenwoordiger van al de vijanden van Juda, zal zijn uitgeroeid. Dit danklied zal door het verlost volk worden aangeheven terstond na de groote verdrukking met haar volkengericht en Armageddon. Bij de verklaring van dit lied houde men voor de aandacht, dat het een lied is en wel een Oostersch lied. „This song is to be interpreted as a song, not with the cold-blooded accuracy proper to a scientific treatise. The logic of emotion is as sound as that of cool intellect, but it has its own laws and links of connection,” schrijft A. Maclaren. In de eerste vier verzen wordt gezongen van Jeruzalem, de stad Gods, hare sterkte, hare muren, poorten, rechtvaardige inwoners en de vrede en het vertrouwen, dat in hare woningen heerscht.

Tegenover deze heerlijke stad Gods wordt hier de verhevene, d. i. de trotsche stad bezongen. Deze stad is vernederd en vergruizeld tot puin. De voetgangers zullen over haar puin wandelen. De gedachten zijn zeer verschillend inzake deze stad. Ongetwijfeld wordt er echter het toekomstige Babel mede bedoeld. Deze werd ook reeds in hoofdstuk 13 de verhevene stad genoemd. De tijd, waarin dit lied zal worden gezongen wijst ons daar ook henen. In vers 7 wordt het pad des rechtvaardigen als geheel effen geroemd tegenover de puinhoopen der goddeloozen. Dit pad der vromen is wel eens donker, doch het voert naar 't eeuwig licht.

De Verwachting Israëls

VERZEN 8 TOT 10

8. Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten, U, o HEERE! verwacht; Tot Uwen naam en tot Uwe gedachtenis is de begeerte onzer ziel.

9. Met mijne ziel heb ik U begeerd in den nacht; ook zal ik met mijnen geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uwe gerichten op de aarde zijn, zoo leeren de inwoners der wereld gerechtigheid.

10. Wordt den goddelooze genade bewezen, hij leert evenwel geene gerechtigheid; hij drijft onrecht in een gansch richtig land, en hij ziet de hoogheid des HEEREN niet aan.

Israël had eene andere verwachting dan de Gemeente thans heeft. Wij verwachten, dat de Heere voor de eigenlijke wereldgerichten losbreken ons tot Zich zal trekken in de wolken Hem tegemoet, doch Israël verwachtte Hem in den weg der gerichten. Dit komt overeen met de andere Schriftuurplaatsen, die ons leeren, dat Christus tot Israël zal komen in Israëls grootste benauwdheid.

Er is in dit heerlijk loflied de rijkste verscheidenheid van zangen, beurtzangen en solos. Vers 9 is een solo, waarin de lyrische ziel des profeten zich ontlast. Hij geeft hier uiting aan zijne vurige begeerte tot den Messias. Hij heeft Diens komst zelfs des nachts op zijn leger overdacht en begeerd en als hij des morgens opstond waren zijne innerlijke gedachten nog bij Hem. De boosheid zijner tijden was een brandende smart voor hem geweest en had hem des te vuriger doen uitzien naar het beloofde heil. Hij kon zingen met David:

„Mijn ijver heeft van smart mij doen vergaan,
Omdat Uw Woord zoo schandelijk wordt vergeten;
Mijn vijand ziet dat met verachting aan,—
Uw Woord is rein, dat mag gelouterd heeten.”

Bij de gerichten van vers 9 denke men niet aan de algemeene gerichten, zooals die nu over de volken komen. De inwoners der wereld leeren thans nog geene gerechtigheid, maar worden steeds lichtzinniger onder de drukkende hand des Heeren. Dit zullen ze zelfs nog eerst meer en meer worden in de dagen der groote verdrukking. Tot driemaal toe wordt ons in Openb. 16 gezegd, dat de menschen, die door de fiolen van Gods gramschap getroffen worden, God lasterden. Toch weten wij uit Openb. 15:4, dat alle volken, die van het gericht zijn overgebleven, zullen komen om den Heere te aanbidden, dewijl Zijne oordeelen zijn openbaar geworden. Voor Gods genade zwichtten de goddeloozen niet, doch zij zullen eenmaal zwichten voor de ontzagelijke gerichten des Heeren. Het eerste deel van vers 10 geeft dus eene rechtvaardiging van de gerichten Gods, terwijl het laatste deel van dat vers zegt, dat er zelfs in het heilige en ten deele verheerlijkte aardrijk nog zijn zullen, die onrecht

plegen en niet letten op de zich vertoonende majesteit onzes Heeren Jezus Christus. Het hart des menschen is te allen dage boos. Ook zelfs in de dagen van het vrederijk.

Vrede voor Israël, Vuur voor Zijne Vijanden

VERZEN 11 TOT 18

11. HEERE! is Uwe hand verhoogd, zij zien het niet; maar zij zullen het zien, en beschaamd worden, vanwege den ijver over Uw volk; ook zal het vuur Uwe wederpartijders verteren.

12. HEERE! Gij zult ons vrede bestellen; want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht.

13. HEERE, onze God! andere heeren, behalve Gij, hebben over ons geheerscht; doch door U alleen gedenken wij Uws Naams.

14. Dood zijnde zullen zij niet weder leven; overleden zijnde zullen zij niet opstaan; daarom hebt Gij hen bezocht, en hebt hen verdelgd, en Gij hebt al hunne gedachtenis doen vergaan.

15. Gij, o HEERE! hadt dit volk vermeerderd; Gij hadt dit volk vermeerderd; Gij waart verheerlijkt geworden; maar Gij hebt hen in al de einden des aardrijks verre weggedaan.

16. HEERE! in benauwdheid hebben zij U bezocht; zij hebben hun stil gebed uitgestort, als Uwe tuchting over hen was.

17. Gelijk eene bevruchte vrouw, als zij nadert tot het baren, smarten heeft, en schreeuwt in hare weeën, alzoo zijn wij geweest, o HEERE! vanwege Uw aangezicht:

18. Wij waren bevrucht, wij hadden de smarten, maar wij hebben niet dan wind gebaard; wij deden het land geene behoudenis aan, en de inwoners der wereld vielen niet neder.

Des Heeren hand was dikwijls verhoogd, opgeheven geweest in toorn, doch dan merkte het godloos rot dit niet, doch in dien dag zullen ze het zien en beschaamd worden. Het ijvervuur van Jehova-Jezus zal Zijne en Israëls vijanden verteren, doch Hij zal Israël vrede bestellen, want Hij is de Vrededorst en zal eene veelheid van vrede geven. Andere heeren dan zijn souverein Koning Jezus hebben over Israël voor eeuwen aaneen geheerscht, doch zij zijn in de groote verdrukking door het vuur verteerd en hunne gedachtenis is vergaan, terwijl zelfs hunne lichamen in het graf blijven rusten tot na het rijk van duizend jaren. Vgl. Openb. 20. Zeer plechtig klinkt het telkens herhaalde Jehova hier. Vers 15 versta men van de vermeerdering des volks en de uitbreiding van alle grenzen des lands. In het bekende beeld der barendende vrouw wordt te kennen gegeven, dat voorheen Israëls moeite en streven steeds op niets uitliep.

De Opstanding uit de Dooden

VERS 19

19. Uwe dooden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt op en juicht, gij, die in het stof woont! want uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen.

De gedachten over dit vers kunnen tot vijf herleid worden. Velen zien er in de algemeene opstanding der dooden. Anderen zien er in eene bede dat de ontslapene Joden mochten opstaan om het ontvolkte land te bevolken. Anderen: de herstelling van Israëel onder het beeld der opstanding. Anderen: de eerste opstanding der ontslapene heiligen, terwijl Calvijn er zelfs een opstaan van de geloovigen uit den zedelijken dood in vindt. Het wil ons voorkomen dat de derde en de vierde verklaring hier saamgenomen dienen te worden. Wij weten immers dat deze twee feiten bijna gelijktijdig zijn en veel met elkander gemeen hebben. Vanwege het gewicht van dit onderwerp laten we hier volgen wat we reeds in Maranatha schreven over dit en het veertiende vers:

Jes. 26: 14a—„Dood zijnde, zullen zij niet weder leven, overleden zijnde, zullen zij niet opstaan.”

Hiermede wordt volstrekt niet gezegd, zooals sommigen meenen, dat er geene opstanding der goddeloozen zal plaats hebben. Deze wordt duidelijk genoeg in Jesaja geleerd. Zie ook Dan. 12:2; Joh. 5:28; Hand. 21:15. Maar wel wordt hier bedoeld, dat de goddeloozen niet zullen opstaan met de vromen, om met dezen te heerschen in het vrederijk.

We hebben hier een lied van het verlost volk des Heeren over hunne vroegere verdrukkingen. Zelve zijn ze reeds volkomen verlost. De dood is voor hen verslonden tot overwinning (25: 8); op de gansche aarde is de smaadheid Zijns volks weggenomen en zijn hun de tranen uit de oogen gewischt. Ze zijn dan geen kruisdragers meer als thans, maar kroondragers met Christus, want Deze is wedergekomen (vers 9) en heeft het bewindsel des aangezichts, waarmede alle volken bewonden zijn, weggenomen (vers 7). Hier zien we derhalve, dat, hoewel het woord niet genoemd mag worden, nadrukkelijk gezegd wordt, dat de eerste opstanding heeft plaats gehad. Deze lieden toch, van wie hier gezongen wordt, zijn nog niet opgewekt. Zij liggen nog dood neder in hunne graven. Zij zullen ook niet opstaan tot aan het einde van het vrederijk. Zij zijn de goddeloozen en “zalig en heilig is hij, die deel heeft aan de eerste opstanding.” De bedoeling dezer woorden is dus duidelijk genoeg. Deze goddelooze dooden zullen niet weder op aarde heerschen als tevoren. Zij blijven in hunne graven, totdat voor hen het uur des gerichtts geslagen is. Openb. 20:10-15. Hier is geen grond voor de booze leer der vernietiging der goddeloozen.

Vers 19—We geven hier de vertaling van Van Der Palm, omdat deze den zin beter doet uitkomen dan onze Statenvertaling. We hebben hier den „chorus”, de slotzang, die door de verlostten wordt uitgejubeld.

„Nu, nu, herleven uwe dooden,
Nu verrijzen hunne lijken;
Juichend ontwaken zij,
Die woonden in het stof!
Uw dauw is als de dauw,
Die neêrziigt op de kruiden,
En de aarde brengt ten tweeden maal
De reeds gestorvenen voort!”

Op uwe dooden valt hier allereerst de nadruk. Zeker, ook de ongeloovige dooden zijn in het algemeen Godes, doch volstrekt niet in dien heerlijken zin als hier bedoeld. De geloovigen ontslapen in Jezus. Zalig zijn de dooden, die in den Heere sterven. Niets kan hen scheiden van de liefde Gods in Christus. Ook de dood niet, want de mystieke unie is onverbrekelijk. Deze dooden behooren den dood niet toe, maar den Heere in leven en sterven. Gansch anders staat het met de ongeloovige dooden. Die behooren den dood toe in al den bangen zin des woords. Als knechten van Gods streng recht hebben Satan en de dood een zeker recht op hen ontvangen.

Deze dooden des Heeren zullen eene heerlijke opstanding hebben in onderscheiding van de goddeloozen, van wie reeds gezegd is in vers 14, dat zij niet opstaan zullen. Zij zullen juichend ontwaken. Dit behoeft ons niet te verwonderen, zoo we bedenken dat Paulus reeds luide jubelt enkel op het blij vooruitzicht der zalige opstanding.

„Uw dauw is als de dauw, die neerziigt op de kruiden.”—Israël sprak het beeld van water steeds toe. Maar het beeld van den dauw nog veel meer. Er waren tijden, waarin er geen regen viel en alles verschroeien zou, indien de milde en verkwikkende dauw zich niet levenwekkend over het dorstend aardrijk ging uitstrekken. En wat de dauw deed in het rijk der natuur, dat doet de Heilige Geest in het rijk der genade. Hij wordt hier vergeleken bij den dauw, gelijk elders bij wind, vuur, olie, enz. Zacht maar onwederstaanbaar zijgt Hij levenwekkend neder op het dorre doodenveld en doet dit ten leven ontluiken en bloeien. De Heilige Geest is meer bijzonder de Auteur van alle leven. Dit zal ook in den dag der opstanding openbaar worden. Alsdan maakt Hij het groote kerkhof dezer wereld tot een lusthof voor de geloovigen. Zendt de Heere Zijn Geest uit, worden zij geschapen, Hij vernieuwt het gelaat des aardrijks, wanneer de goddelooze van de aarde verdaan zal worden.

„En de aarde brengt ten tweeden maal de reeds gestorvenen voort.”

Uit deze woorden blijkt niet onduidelijk, dat hier van eene andere dan de zalige, van de tweede opstanding, sprake is. In het eerste deel van dit vers staat op den voorgrond, dat de dooden het eigendom des Heeren zijn. Hier staan evenals in vers 14 hun dood zijn en de straf op den voorgrond. Deze dooden worden hier voorgesteld

als iets walgelijks. Als een dood aas worden ze weggeworpen. De aarde braakt ze uit. Ze staan op tot een afgrijzing, tot het oordeel, waarvan in het volgende vers wordt gesproken en in de eerste verzen van het volgende hoofdstuk.

Dat we hier met de opstanding der goddeloozen te doen hebben, blijkt uit de woorden en de constructie der woorden. Het woord voor gestorvenen gebezigd (*rephaim*) beteekent eigenlijk reuzen, en is ook zoo overgezet in Deut. 3: 11, 12; II Sam. 21: 10,18; 23: 10,18,22; Job 20: 5; Spr. 9: 18; 21: 10. Doch het komt ook telkenmale weder voor in den zin van schimmen in het doodenrijk, die men zich voorstelde als zonder vleesch en bloed, maar toch niet geheel zonder levenskracht. Behoudens enkele uitzonderingen, wordt het woord toch in den regel gebezigd ter aanduiding van de goddelooze dooden. Het woord vertaald door uitwerpen is ook volstrekt geen woord, dat men verwachten zou in betrekking tot de zalige opstanding der geloovigen. Het ziet op het verachtelijk wegwerpen van een dood lichaam of van een misdraacht. Ze worden hier niet gezegd te leven of op te staan, gelijk de anderen, maar de aarde wordt hier voorgesteld als ze uit te werpen en weg te slingeren. Zij zijn zelfs der schepping niet waardig en daarom werpt deze ze uit als eene waardelooze massa. Er gaat geene waarde in de schepping Gods verloren. Al de beelden, die de Heilige Schrift gebruikt, wijzen daarheen. Zij zullen als kaf voor den wind verstuiven, als schuim van de aarde verdaan, als een stoppel verbrand en als een aas worden uitgeworpen. Kaf, schuim, stoppel en aas hebben volstrekt geene waarde. Wat wordt weggeworpen staat niet. De Schrift stelt ons de rechtvaardigen gewoonlijk voor als staande voor den Zoon des Menschen in het gericht (Ps. 1:5; Dan. 12:13; Luk. 21:36) met vrijmoedigheid (1 Joh. 2:28; 4:17; Jak. 2: 13b).

De goddeloozen daarentegen worden weggeworpen, aan Zijne voeten nedergeworpen en doodgeslagen. Zij zullen niet bestaan voor het aangezicht des Heeren, maar buitengeworpen worden in de buitenste duisternis. De idee van opstaan ontmoet men in verband met de goddeloozen haast niet. Voor het volk Gods is de opstanding een opstaan in den vollen zin des woords, maar voor de goddeloozen is het wezenlijk een diepe val, eene algeheele verwerping, een verzinken onder den toorn des Almachtigen.

Het lange tijdsverloop tusschen de twee opstandingen moet men natuurlijk niet als duidelijk aangegeven verwachten in een profetie als deze. Alle verklaarders zijn echter hierin eenstemmig, dat ze in deze laatste zinsnede een of andere tijdsaanduiding zien. De Kantteekenaars teekenen er bij aan: „Nadat gij de reuzen zult ter aarde geveld hebben.” Het voegwoord *waw* beteekent niet zelden, nadat, nadien, ten andere, ten tweeden maal. Zie Richt. 2: 15).

Eindelijk is de opmerking hier zeker niet overbodig, dat de Joden, die eens buiten Christus gestorven zijn, in dien dag niet zalig worden. Noch dit noch eenig ander woord der Schrift kan voor deze dwaling dienst doen als bewijs.

De Veiligheid van Gods Volk gedurende de Groote Verdrukking

VERZEN 20 EN 21

20. Ga henen, mijn volk! ga in uwe binnenste kamers, en sluit uwe deuren na u toe; verberg u als een' kleinen oogenblik, totdat de gramschap overga;

21. Want ziet, de HEERE zal uit Zijne plaats uitgaan, om de ongerechtigheid van de inwoners der aarde over hen te bezoeken; en de aarde zal haar bloed ontdekken, en zal hare doodgeslagenen niet langer bedekt houden.

In deze verzen wordt Israël gewezen op de gramschap der groote verdrukking, waarvan de profeten zoo dikwijls gewag maken. Voordat Israëls heilzon zal dagen, zal hij daardoor moeten gaan. Nu de toonen van het loflied zijn weggestorven, zegt de profeet dit met heiligen ernst aan zijn volk. De Heere zal echter niet alleen Israël, maar de gansche aarde in onzegbaren jammer dompelen, want Hij zal de ongerechtigheid der aardbewoners bezoeken en het onschuldig vergoten bloed wreken. Al het onschuldig bloed zal dan ontdekt worden. Het heeft eeuwen lang van de aarde tot God geschreid, doch dan zal dat geschrei om wrake verhooring vinden. De verdrukking duurt echter maar een klein oogenblik van zeven jaren. En gedurende dien tijd is de Gemeente in de binnenste kamers bij haren Bruidegom. Hier wordt aan het vrome overblijfsel verberging beloofd.